

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Előfizetési árak

Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Ármin.

Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

A legégetőbb kérdés.

Köztörvényhatósági bizottságunk egyik közgyűlésén nem is nagyon élénk színekkel festett képet mutattak be a bizottsági tagoknak rendőrségünk lehetetlen állapotáról, a hiányokról, melyekben szenved és a bajokról, melyek ebből származnak. Akkoriban igazolással sok mindent hoztak fel, elkezdve a részünkről megváltozhatatlan bünvádi perrendtartástól, egészen a rendőri létszám megszorításáig, ami tudvalevően csakis tőlünk függ.

Akik nem szoktak néha-néha esti vagy éjjeli időben az utcákon lenni, azok nyilván túlzottaknak találták a szolidan feltárt és bemutatott képet, de azok, akik a külvárosban laknak, tudják, hogy valóban tarthatatlanok az állapotok, hogy az emberek személyének és vagyonának biztonsága nagy rossz lábon áll.

Amidőn felkérték a rendőrkapitányt, hogy tegyen javaslatot a bajok orvoslására, akkor bizonyítással arra is gondoltak, hogy az esetleges újítást a téli hónapokra hagyhatják, mert nyáron csak megleszünk valahogy. Azonban a legutóbbi hetek eseményei más tanulságokat hoztak és rákényszerítettek bennünket, hogy a rendőrség létszámfelemelését vigyük ki azonnal, mert nem tűr az ügy késedelmezést.

Mert arra még nem volt példa, hogy törvényhatósági joggal felruházott városban fényes nappal, a városi székháztól és a rendőrségtől alig 500—600 méternyire halálra hajszoljanak egy embert, a vízbe fulaszszák, mint a macskakölyköt és néhány száz ember nézze és nemcsak, hogy nem segít, hanem nem is lehet megtudni, kik voltak azok a vadállatok, akik ilyet megtesznek. Éppen ily hallatlan, hogy nyári estén 8 és 1/2 9 óra közt

a város belterületén, a legforgalmasabb utcák egyikén bicskázhasanak békés embereket, amint ez e héten meg is történt. Nálunk már meg sem ütköznek, ha a lakosok reggel vérvomokat találnak házaik előtt és munkások azt is megtehetik, hogy fényes nappal levernek adófizető polgárokat, mert nekik úgy tetszik. Ahol ilyen viszonyok uralkodnak, ott beállott a kényszerhelyzet, hogy a legerősebb fegyverekhez nyúljanak és szerezzenek nyugtot és békét a város lakóinak, akik valóban nem követelnek sokat, ha azzal a követeléssel lépnek fel, hogy biztonságban akarják látni életüket, vagyonkájukat.

Városunk köztörvényhatóságának tagjai a legközelebbi napokban közgyűlésre jönnek össze. Nem tudjuk, vajjon napirendre kerül-e akkor a rendőrség reformja, amely csak abból állhat, hogy a legénységet megszorítják, de felhívjuk, minden eshetőségre gondolva, a bizottsági tagok figyelmét e kérdésre és ígérjük, hogy nem fogunk addig pihenni, nem fogunk addig nyugodni, míg rendőrségünk nem lesz olyan megfelelő, amilyennek lenni kell. Ugy hiszszük, hogy ez a kívánságunk nem túlságos nagy, nem szerénytelen és a hang, ahogyan követeljük, mindig erősebb lesz, ha azt fogjuk látni, hogy szavunknak nincs meg a kívánt foganatja.

V.

Helybeli és vidéki hírek.

A közigazgatási bizottság ülése. Junius havi rendes üléset e hó 8-án tartotta közigazgatási bizottságunk *Schmausz* Endre főispán elnökelete alatt. — A referensek május havi jelentéseiből a következőket emeljük ki:

A közegészségügyi viszonyok kedvezők voltak. Ragályos betegség előfordult 2 esetben, diphtheria és kanyaró 5 esetben. A népesedési mozga-

lom statisztikája kevés kedvező adatot mutat föl: Született 20 fiú és 23 leány, összesen 43. Meghalt 17 férfi és 20 nő. *Tüdővész folytán heten haltak el májusban.*

A tanfelügyelő jelenti, hogy májusban meglátogatta az apáca zárdaiskolát. Itt említjük meg, hogy a zárdaiskola kibővítésére *Császka György* kalocsai érsek 32.000 koronát adományozott.

A városi polgári iskolánál nincsenek sem czélszerű tantermek, sem a szükséges szertár-, könyvtárnak helyisége és tornaterme sincs. „Az izraelita hitk. által páratlanul álló aldozatkészséggel fentartott polgári fiú- és leányiskola derek tanítótestülete szintén nemes ambícióval és dicséretes ügybuzgósággal oldja meg feladatát.”

Hymen. *Somogyi Gyula* helybeli szeszgyáros csütörtökön eljegyezte *Weidinger Juliska* kisasszonyt, *Weidinger Herman* helybeli tekintélyes földbirtokos leányát.

Eljegyzés. *Gonda Béla* szegzárdi bornagykereskedő jegyet váltott *Tauassig Ella* úrhölgygyel, a „Bajai Jötekményező Leányegyesület” szeretetreméltó elnöknőjével.

Eljegyzés. *Weisz Henrik* női szabó eljegyezte *Busch Etelka* úrhölgyet Baján.

Casino estély. A „Casino” f. hó 18-án csütörtökön saját helyiségeiben házi hangversenyvel egybekötött estélyt rendez.

A bajai plébániáról. *Barich János* bajai káplán Felső-Szent-Ivánra adminisztrátornak küldetett ki. — Az obrováci plébánosi állásra pedig *Hengen József* bajai káplán lett kinevezve.

Új ügyvéd. *Dr. Klein Mór*, ki több éven át Szabovljévits Mihály közjegyzői irodájának vezetője volt, f. hó 8-án az ügyvédi vizsgát sikerrel letette. Irodáját helyben megnyitotta.

Értekezlet a lökertenben. Ma délután 4 órakor értekezlet lesz a lökertenben, melynek napirendjére a *lövészkeret reformálásának megbeszélése* van kitűzve, társadalmi életünkre kétségtelenül oly általános érdekű téma, mely a legmesszebb menő érdeklődést van hivatva fölkeltetni.

A Gyümölcsészeti Egyesület valószínűleg szeptember hó 13—20-ig nagyobb szabású virág-, gyümölcs- és szőlőkivállítást rendez, melyre már most felhívja a termelők és érdeklődők figyelmét.

TÁRCZA.

Numa Pumpolius Ansagius életrajza.

A „BAJAI HIRLAP” EREDETI TÁRCZÁJA.

Írta: **Kanizsai Ferencz.**

(Folytatás.)

Második kötet.

VII.

Keserű sampusz.

Panaszkodtam heves főfájásról. Nem mondta senki, hogy menjek haza. Sőt marasztaltak.

Két palaczk pezsgő már elfogyott.

— „Fizetni!” Szólt Ansagius.

Ettől még nem ijedtem meg: tudom én azt jól, hogy ő keme csak a mama galantériáját akarja provokálni. Ugy is lett.

Vitakoztak erősen. De egyik sem nyerte meg a csatát. Végre, ismét jött egy szellemes gondolatom és rimánkodó pislogással fordultam Leontinehez:

— Kedves kisasszony, legyen ön bíró.

Ezen a szellemességen is ugyan rajta vesztettem. Leontinének fejkécskéjébe szállt már a szesz. Két szemé rézsut állt és bolondul ragyogott. Arany firtjei pajkos rendetlenségben lógtak alá kipirult homlokára; arca égett, mint napsugárban a piros róza. Égerkefogái közül kiölté rám piczi, hegyes nyelvét.

— Bú, maga rossz bácsi. Azt akarja-e, hogy már hazamenjünk. Nekem izlik a pezsgő. Egyelőre szó sincs a fizetésről. Jó, én megengedem, hogy a mi eddig volt, Adolár fizesse, de a mi ezután következik, legyen a magáé.

— Oh, milyen kegy. (Rettenetes leány!)

És meg sem várva, míg felocsúdom ámulatomból, hársányan kiáltá: „Hej, pinczér, két Mumrot ide!”

Azon fohászt sohajtám az égbe, hogy haljak meg rögtön. Nem haltam meg.

Akkor Luczifert hittam, küldjön értem egy ördögöt, hadd rántson le a pokolba, de nyomban. Szerettem volna, ha székestől ültömben a föld alá sülyedek.

Ezt a mama is szerette volna; rettenetesen szégyelte, hogy lánya be van rugva. Az volt még szerenese, hogy külön szobában terítettek.

Ansagius fölemelkedett; a gyöngyöző poharat feltartva gyönyörű felkészöntöt mondott. Én ugyan alig értemtel belőle valamit. Beszélt az élet háborgó óceánjáról; melyen az ő egyéniségének gályája évekig hanyattatott, a míg végre egy jótékony nemtő mosolyára elültek a passzát szelek, a dühöngő bóra, sirocco es taifun, — s most dagadó vitorlákkal evez a házasság csendes kikötőjébe. (Ezt a hasonlatot hallottam már valahol.)

Óriási hatás. — A mama kegyesen mosolygott. Leontine boldogan sirt. Én majdnem a boltzig ugrottam kinomban.

A sarokban álló pinczér nagy ceremóniával durrantott el egy harmadik üveget. (Jól megyen. Ez is az én kontómra?)

— Halljuk az író! A poétát! Sipított Leontine. — Ah, oly szépen tudhat is egy író szónokolni!

— No, Ferkó pajtás, halljunk valami okosat.

— Uraim és hölgyeim, én magam szeretném legjobban, ha valami okosat tudnék mondani. Én úgy vélem, hogy . . . higgyék el, sokkal mélyebben érezek, semhogy azt emberi lehetőség szerint szavakban tudnám visszhangoztatni.

— Ohohó! Frázis! Köz hely! Állj csak fel újra, s beszélj! (Micsoda frázis? gondoltam; hát a te életed gályája az óceánokon micsoda? Szentelen.)

Mint a halálraitelt, egy kétségbeesett esz-

közhöz folyamodtam. Mikor az ember elszánja magát, utolsó erőfeszítéssel még a legvégsőt is megpróbálja. Vagy sikerül, vagy nem! de rosszabbul úgy sem járok, a mint járhatok. Ki vele hát:

— Oh, végtelenül sajnálom, ám én se vagyok független ember; kötelességeim parancsa megfoszt azon élvezettől, hogy tovább élvezhessem a bájós és szellemes társaság lekötőző figyelmét.

— Lári-fári.

— Ime, félkettő. S ma még be kell száguldanom a Rökust, s a tüzoltóutczai bencztermet; tegnap óta hogy mi lett azzal a szerencsétlen öngyilkos párral. Meghaltak-e? Élnek-e? Mi a nevük? Honnan valók? Minő családból? Satöbbi.

— Ird meg hasból.

— Lehetetlen. — S most, mielőtt fájó szívvel távoznám, kérem azt a kitüntetést, engedjék, hogy a mai élvezetes nap utolsó epizódján megfiztetve érezzem magamat akkor, midőn megengedtetik negyságitokat vendégeimül tekintenem. — (Jaj, de kinos mondat.) Én távoزم. Köszönöm.

— Mit köszönsz?

— A szivességet, hogy . . .

A terv ez volt: legjobb lesz tárczám után nyulni, s elsápadva kulatni minden zsebemet, s végül ijedten, félholtra rémülve nyögni: „E-elvesztett . . . oh . . . pedig nyolcz darab százas van benne, harmincz részvény, sorsjegyek, s. a. t. Azonnal futok a rendőrségre”. Ez ugyan banális kifogás; mindegy, de életem azt, hogy a mama nagy szörnyűkódések közt vigasztalni fog, s kifizeti az egész dáridót.

Téhat előre. Courage Dreyfus!

— Fi . . . fi . . . fizetni.

— De uram . . .

— Barátom, ez krakélerség.

— Mindegy. Fizetni! Nem hallja? Czálen!

A főpinczér csodálkozva nézett reám: „Pardon, nagyságos úr, — ez egész lehetetlen”. (Magam is azt hiszem.) „A nagyságos doktor úr már

Bajai diákok kirándulása Mohácsra. Borus idő mellett szállt hajóra a *bajai főgimn. ifjusága* e hó 7-én reggel 6 órakor. A nagy sereg ifju tökeletesen elerelt a Mohácsra induló „Hildegardé” hajót és türelemtelenséggel párosult izgatottsággal várta a mohácsi állomást. Nyolcz óra felé ért a hajó a várakozókkal teljesen megtöltött mohácsi parthoz. Leirhatatlan lelkesedéssel fogadták a bajai ifjakat. Kiszállván a hajóból, *Szinkovics* Károly főszolgabíró lelkes szavakkal üdvözölte a bajai diákokat, mire *Fülker* Gusztáv igazgató válaszolt, kiemelve ama páratlan vendégszeretetet, melyet a mohácsiak részéről már eddig is tapasztalt.

Az ifjak most négyes rendben az *Olvasó-körbe* vonultak, a hol terített asztal várta őket reggelivel. A józsi reggeli után *Bölcskey* Ödön tanár misét szolgáltatott a bajai főgimn. ének-kar kíséretében, melynek végeztével a temető-kápolna falfestményeit és egyéb régiségeit nézték meg.

Majd Mohács város gőzösen a csatamezőre hajóztak az ifjak, a hol a Hymnus elnevelése után *Ledniczky* Ipoly tanár hazafias szelleműt áthatott beszédben esetele az e helyen történt rendkívüli fontosságú esatát, melyről a költő mondja: „Nemzeti nagylelkűnk nagy temetője Mohács!” Ezután *Vas* József VII. o. t. elszavalta *Kisfaludynak „Mohács”* című költeményét, majd a *Szózat* elnevelésével véget ért a szép kis ünnepe. Ekkor a bajai ifjuság remek korszort helyezett az emlékszóborra, minnek végeztével kezdetet vette a vidék megsejmelése, illetve előbb a városról felajánlott négy hordó sör elfogyasztása. Az ifjak nagy hévvel láttak hozzá, s jó kedvet kapva tőle, egész uton hazafelé énekeltek.

A sok gyaloglastól elfáradt ifjuság az *Olvasó-körbe* vonult innen, hol kezdetet vette az ebéd. *Ledniczky* Ipoly tanár magasróptú beszédben festette le a mohácsi esatát. Majd a mohácsi *polg. isk. igazgatója* szólt az ifjakhoz. Végül *Hornáth* Imre VIII. oszt. végeztet ifju a diákság nevében megköszönte a szives vendéglátást. Négy óra után az egész kirándult sereg atkelt a Dunán a *Margitta* szigetre, a hol *Klombauer* városi főjegyző szives vendéglátását élvezte az ifjuság. Szébbnél-szebb énekek mellett fogyasztottak az uszonnát, természetesen főszlyt fektetve ezuttal is a jó, friss sörre. E közben eleredt az eső, de ez sem rontotta csöppet sem a mindvégig emelkedett hangulatot. Hét órakor ismét a körben volt vaesora, melynek végeztével kezdetet vette a II pontból álló hangverseny, melynek minden egyes száma lelkes tapsra ragadta a szépszámú hallgatóságot. Utána reggelizt a diákok táncz volt.

Reggel 8 órára bus szízzel bár, de ott kellett hagyniok diákjainknak kellemes kirándulásuk színhelyét. A hajónál az igazgató ismét köszönetet fejezte ki a mohácsiaknak a szives vendéglátásért. Sokaig eltartó éljenzés és kendőlobogtatás mellett indult el azután a hajó Baja felé, sok felejtethetlen és kedves emléket hozva magával. (V.)

Juniális a pandurszigeti erdőben. A bajai ifjuság egy része e hó 6-án kiválóan sikerült és másnap reggel eltartott juniálist rendezett a pandurszigeti kies erdőben, majd folytatódott a „Nemzeti Szálló” termében, melyen a szeretetreméltó mamák kíséretében a következő úrhölgyek vettek részt; özv. Mürnye Posta Mariska, Csicsáki Ferencz né, Posta Vilma és Rózsika, Dallmann

Ella és Miczi, Trubshaw Hortensia, Fogt Mariska, Vilma és Tilda, Kollár Margitka, Auer Mariska, Beyer Aranka, Bartal Matid, Frank Mariska, Schuller Terike, Fedor Margitka.

Reggelig eltartó táncz, valóságos lukullusi uszonna-vaesora, világposta, szépségverseny és tűzijáték fűszerezte a minden izeben pompás mulatságot, melyhez a muzsikát Dankó Gyábor ifai szolgáltatták.

Targyorsjáték a Lökertben. A f. hó 14-ére hirdettelt tárgyorsjáték megtartását a vigalmi bizottság f. hó 28-ára halasztotta. Ez alkalommal fognak tehát a szép nyerelemnyitárgyorsjátékot tartani. A sorsjegyek elarúsítását a lökerti tagok közül számos úrhölgy és úrlány volt szives elvállalni. — Felkeretik a t. közönség, hogy a tárgyorsjátékot *Müller* József urhoz, a lövészkeret elnökéhez sziveskedjenek juttatni.

Lökerti estély. A szokásos lökerti vasárnapitánczmulatságot — jó idő esetére — ma este megtartják.

Szintársulatunk visszafejlődése. Amiről ismételten irtunk immár hetek óta, hogy a Pesti Ihsz Lajos mostani társulata bizony parin alul áll, im hivatalosan is beigazolást nyert a napokban. — A szabadkai szintársulat ugyanis folyó hó 6-án tartott üléseben *visszaütasította* a direktor által beterjesztett tarsulati névsort s követelte, hogy új és megfelelő társulatot szervezve, rövid időn belül tegyen arról jelentést, mert a *jelenlegi társulatot egyáltalán nem fogadják el.* — Ohaj-tandó volna, hogy a bajai szintársulat bizottság is fölemelje már egyszer tiltakozó szavát.

Uj politikai napilap Szabadkán. Szabadkán folyó hó 14-én „*Bácsmegegyi Napló*” című alatt új politikai napilap indul meg. Felelős szerkesztő: *Dugovich* Imre, laptulajdonosok és főszerkesztők: *Janiga* János dr. és *Vojnich* Gyula dr.

Grande Compagnie Hongroise. Néhány nap mulva megérkezik hosszabb ciklusra 26 tagból álló társulattal. Első rangú artisták. Saját zenekar. Közéleti műsor a falragaszokon.

Tisztviselői mozgalma a városházán. A bajai törvényhatóság tisztviselői — a tanács kivételével — és a kezelő személyzet a napokban értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy kérvényt terjesztenek egyik legközelebbi közgyűlés elé *fizetés-emelés iránt.*

A mélykúti vallásalapítványi földeknek parcelláknak való bérbeadása iránt a mélykúti kisczardák kérvényt intéztek Wlassics közoktatásügyi miniszterhez. A kérelmet *Latinovits* Geza orsz. képviselő terjesztette elő, alapos megokolással partolván a kisczardák méltányos megkeresését. A közoktatási miniszterium hathatósan támogatná a gazdasági érdekeket, ha az eddigi karos rendszerrel szakítva, a mostani nagybérlet mellőzné s a kisczardákkal tárgyalna a földek el- vagy bérbeadása iránt.

Czellőveszet. A lökertben 1903. évi június 7-én történt 280 lövés; ezek közül volt 22 egyes, 19 kettős, 17 haromas, 2 négyes és 1 szegelővés. Szeget lött *Somogyi* Gyula I. Negyest lött *Somogyi* Gyula 2. Háromast *Somogyi* Gyula 8. Kubinszky Aladár 4. Szász Ottó 3 és *Goldreich* József 2.

délután itt járt, s előre megrendelte az egészét. Még három palaccz pezső van hátra.”

— Hallod-e Ansgius, ez nem eljárás. Így kijátszani az embert. A háta mögött rendelkezni... ez sértés!

— Bizony, kedves leendő vóm uram, elég udvariatlanság. Legényember ne traktálja a menyasszonya anyját, meg a mátkáját.

— De kedves mama, ha veletek másképp nem lehet boldogni. — Replikázott Ansgius.

— Te Adolár — szóltam — ez rossz viccz volt.

— Te Ferkó — szóló — igyál és ne henczej.

A mama és Leontine nem győztek eléggé csudálni, hogyan versengünk egymás kasszájára. Ilyen Krózusokat ők még soha sem láttak elevenen. Megittuk még azt a hátralevő három kis palacczot, Leontine és Pumpolius igen érzékenydedek (magyarán: becsudálkoztak); közelebb ültek egymáshoz. S nekem újra a mamát kelle szórakoztatni. — Iszonyu!

Tudják mi volt az iszonyu? A mama is — hogy is mondjam? — no, hát némileg elragadtatott állapotba került és iszonyu tüzesen hámult szemembe. Még egyszer csak nekem ugrik... uh! Ez volt az iszonyu. Meg ne mondják neki! Psszt, psszt... Nagyságos mama, ön nemcsak keserű, hanem régi sampusz is... mit szól a géppáros papa, ha meghallja? Ne mennék haza, nagyságos asszonyom? Későre jár... Oh, van időnk, uram. En oly szivesen társalgok önnel, elhiszi?... (Miért ne?)... Mondja csak, uram, nem boldogok-e ezek a fiatalok? Oh, a szerelme! Ha én még egyszer szerethetnék... (Psszt.)

Gyalog mentünk a szállóig, séta kedvéért. Előttünk a jegyepár vigan haladt. Folyvást nevettek. Ugyan miért ne nevettek volna? Mi pedig, kettecskén, utánuk. — Karom a mama. Pikáns adomással traktáltam, s nagyokat csipett a karom, ha megrökönyödését akarta kifejezni. — Örültem, a mikor kezelt csokolhattam neki az ajtó

előtt; akkor meg úgy megszorította a kacsómat, hogy az ujjaim majdnem kibájtak fájdalomkubban. Hatalmas egy asszony! Minő anyós valik ebből, istenkém!... Azonban szerencse, hogy a szerelmek ezt a k zmondást tartják: „Ne nézd meg az anyját, s vedd el a lányát”. Jó éjszakát, hölgyeim! Aludjatok szépen.

Hát kisült, hogy az én drágulatos Pumpolius barátomat a könnyelműek örangyala húzta ki a hínárból. A delután folyamán hazajött a princezi. Azt pumpolta meg egy havi előleg erejéig.

Hanem mit csinált volna, ha a princezi Bécsben talál maradni? Arról neki sines fogalma. Hát már csak ilyen a vakzerenese.

De ezt a keserű sumpuszt mai napig sem felejtettem el. Olykor, ha rosszat álmodom, — az egész jelenet újból lejátszódik előttem; pezső, pezső után, azt mind ki kell inni, s végül ki kell fizetni; persze, álomban sines nekem pénzem soha.

— Hogy ezt a megesett hisóriát leírtam, azóta Pumpolius tényleg a házasság eszöndés révébe evezett. Bájos neje ő nagysága tekintélyes ezreket hozott magával a konyhára; úgy élnek, hogy a Rotschildek se különbönek. Minden este pezsőznek és lelkesednek. Szép.

Pumpolius azonban nem tagadja meg magát; ha elesip valakit az utcán, okvetetlenül megpumpolja csekély ő-hat főrig. — A felesége aztan kifizeti. (Ha igaz.)

— Tegnap Kevevárótt jártam. Hallom a mamától, hogy készült fel Budapestre. Jól teszi, mert ezek a fiatalok elverik *Darius* kincsét is. Ezek ugyan rátaláltak egymásra. — Kedves mama, csak siessen és szorítsa meg a gyeplőt; egyuttal szőljön drága vejenek, hogy azokat a némi forintokat, a mikkel nekem mind e mai napig tartozik, rövid időn megadni ne terheltessek.

(Vége.)

Mű-hazafiság. Nines magasztosabb érzés a hazafiságnál, de nines furesabb annál, ha valaki a hazafiságnál csak azért fitogtatja, hogy ebből hasznot húzzon. Egy kirivó példája az ilyen mű-hazafiságnak egy gyáros, ki nagy garral hirdet „magyar” Thomassalakot „kartellen kívül”, mintegy reámutatván ezzel arra, hogy a többi Thomassalakgyarat kartellbe léptek volna a gazdaközönség kizsákmányolására, a mi nem egyéb merő ráfogásnál. Továbbá azt hirdeti emittett gyárosunk, hogy ugyanoly foszforavtartalommal és porfinomsággal mint a német vagy a cseh „salak”; a világért sem említené azonban, hogy ezen foszforavtartalomból mennyi az oldható, mert megvan a maga oka, hogy erről bölcsen hallgasson! Ugyanis tény az, hogy a magyar Thomassalak ugyanannyi foszforavtartalommal mint a német vagy cseh áru, de ami a magyar salak oldhatóságát illeti, ugy jobb erről nem is beszélni, mig p. o. a német gyárak legalább 80% oldhatóságot szavatolnak, már pedig a növénynek oldható foszforavtartalom, nem pedig olyan, amilyet egyáltalán fel nem vehet, táplálkozáására, fejlődésére nem fordíthat. Ha már allast akarunk foglalni a cseh gyártmány ellen, mert a csehek is azon igyekeznek, hogy a magyar lisztet kizsorisák, ám tegyük, megvan az okunk rá, de hogy esupa képzelt hazafiságból a kifogástalan minőségű német, „csillag” védjegyű árut saját kárunkra szintén visszavessük, ehhez nem elég az, hogy ily eljárással elősegítjük egy magyar gyár felvirágoztatását, mert el csak az esetben tehetnők, de akkor hazafias kötelességünk is volna, ha a magyar gyár ugyanazon árért, ugyanazon minőségű árut szállítana.

Kerületi tanocz- és segédmunka kiállítás Szegeden. Említettük már, hogy a szegedi kereskedelmi- és iparkamara ez év augusztus havában kiállítást rendez a kerületi *iparostanonczok és segédek munkáiból.* — E kiállítás rendezési munkája már nagyon előre haladt és kezd már kibontakozni a kiállítás képe, mely az előlekekből itélve, nagyon sikeresnek ígérkezik. — Eddig tömegesebb részvetel a következő helyekről van jelezve: Szeged, Szabadka, Baja, Zombor, Ujvidék, Szentes, Hmvasárhely, városokból és Apatin, Bezdán, Baracska, Bulkesz, Dorozsma, Csongrád, Futtak, Hodságh, Palánka, Karavukova, Déronya, Veprovac, Zsablya, Cservenka, Kulpin, Topolya, Szent-Tamás stb. községekből. A jelentkezések még folynak, melynek végső terminusa június 22-ike. A kiállításon a segédek és tanonczok elismerő oklevelen kívül *arany- és ezüstpénz jutalmakat* is kapnak. E czelra 1000 korona van előirányozva. — Azon iparos, akinek alkalmazottja díjat nyer, szinten kap elismerő okmányt. A kiállítási tárgyak szállítási díjait a kamara fizeti. Térdij nem szedetik. A kiállítással kapcsolatosan a kamara kerületi iparosgyűlést rendez, melynek programját a kamara később közli az érdekeltekkel. — A kiállító tanonczok, segédek és ezek munkaadó részére a kereskedelemügyi miniszter feláru menetjegykedvezményt engedélyezett a kiállítás megtekintése czéljából teendő utazáshoz.

A Horgony Pain-Expeller (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű háziszor, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, esipőfájdalom, fejtájás, köszvény, eszűnál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkornál, minő; a kolera és lánýóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszor jó eredménnyel használatot az influenza ellen is és 80 f., 1 kor. 40 fill. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerüzletben kapható. de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

C S A R N O K .

Érdekes levél a bajai kir. járás-birosághoz.

— A hűteltségéért a „Pécsi Napló” felel. —

A maga nemében érdekes levelet irt minap a garéi jegyző. A levelet egy öreg cigányasszony iratta vele, a kinek két közeli rokonát (egy nőt és egy férfit) évekket ezelőtt állítólag csak gyanúsítás alapján elfogták és 5-5 évre el is ítélték. A két rokon a väci fogházban meghalt. Az öreg cigányasszony, ki egyre rokonai ártatlanságára hivatkozott, levelben a járásbíroság figyelmét felhívja az igazi tettesekre, a kik helyett ártatlanul ítélték el rokonait. A levél írója sok érdekes vonást említ fel a cigányok életéből. A többek között azt is: „Nem lehet beléjük kötni, mert vad elszántsággal az ember élete, vagyona eshet áldozatul. Nincs más hátra a rendezetlen cigány állapotok mellett, mint velők jól bánni, mert elkergetés, szidalmazás, esetleg verés mellett ők kerekedhetnek felül, mint ez a csendőrökkel szemben is néha megcsik s bizony nem hagyják bosszu nélkül legcsekélyebb bántalmazásukat, mint erről számos esetben meggyőződtem. It tartózkodásom óta több ízben kértek fel arra, hogy a bírosághoz, más vidéken lakó, vagy a börtönben levő hozzátartozójukhoz levelet írjak. Elég halásak érte, szépen viselik magukat s nem

lopnak házukban, s ki is jelentették: „Inkább éhen halunk, mint innen akármit is elvegyünk”. — A mellékelt levél írásával is meg voltak elégedve, meg is köszönték, de még mielőtt bele kezdem volna, észrevettem, valami nem tetszik a legöregebb cigányasszonynak, sőt a többieknek sem. Ugyanis előbb megkérdeztem, mit akarnak írni s ezt röviden papírra vettem. Ez nem tetszett nekik, s előállt az öreg cigányasszony s kérte, írjam meg rendszeren „*majd ő kibeszéli az írást*” s lett is ebből levél, melynek eredetijét tényleg elküldtem Bajára. A másolatát pedig mellékelem, szóról-szóra, a mint itt következik:

A tekintetes kir. Járásbíróság Urnak
Baján.

Ezzel tisztelem a Tekintetes kir. Járásbíróság urat, hogy én hallottam, hol vannak azok, kik Bajáról elszöktek, kik miatt a Kovács István büntelen meghalt. Tisztelettel adom tudtára a Tek. kir. Járásbíróság Urnak, hogy Kikindán el vannak fogva. Mihelyt megkapja a levelet a Tek. Járásbíróság Ur, azonnal írjon, sürgönyözzön Kikindára, hogy házitörés miatt el vannak fogva, most hallottuk a pécsi vásárkor. Ha a Tek. Járásbíróság Ur megkapja e levelet, akkor írjon, majd én kifizetem, írja meg, mást nem, hogy ott vannak-e? mert én nem bírok oda elmenni!

Én már régen elfogattam volna őket de mióta Kovács István Vácra került, azóta nem hallottunk róluk, mint most pécsi vásárkor. Büntelenül elitelték 5 évre Kovács Istvánt és Kovács Reginát. Most, márczius 3-án mulott 2 éve, hogy meghaltak. Mással nem tudósítom a tek. Járásbíróság Urat, hogy ugy hozzák Kikindáról azokat, hogy kezük is lábuk is meg legyen vasalva, mert leugranak a gőzösről. Csak vasalják meg őket!

Tudja a Járásbíróság Ur, hogy a kik innen elszöktek Bajáról és elszökdöstek, 2 elszökött a 3-ik pedig a Járásbíróság előtt volt, mikor visszafelé hozták, a 4-ik pedig kiverte a vaskályhát, onnan szökött el. És szegény Kovács Istvánt és Reginát meg csak gyanuképp fogták el és ítelték el.

Gusztikát és Sándorkát, az árváját én tartom és nevelem.

Tudja a tek. Járásbíróság Ur, hogy 1 éves volt Gusztika, mikor én kihoztam a börtönből. Sándor az árvaházban volt, azt is tudja a tek. Járásbíróság Ur és tudja a fészolgabíró ur is!

Rögtön oda kell sürgönyözni Kikindára, esendőrséggel csak oda kell kísérni Bajára; majd megösmérik, hogy kiktől szöktek el.

Megtisztetem az tek. Járásbírósági Urat, mi-helyt levelemet megkapják, sürgönyözzenek értők.

A kire ráformázták a Kovács Istvánt, az olyan barokás, barna. Másik kettő, az 1-ik himlőhelyes, az orezája buboresékos.

Neveik: Náci, Gyurka, Turesi. Tehát avval is tudósítom, hogy minden vármegyébe hamis keresztleveleket váltanak. Kis észesszoptató koruktól ismerem.

Miháust a levelemet megkapja a tek. kir. Járásbíróság Ur, rögtön Garé, Baranyamegye. Csak el kell fogni a kikindai magyar cigányokat!

Ha ott vannak, akkor is írjanak, én itt kifizetem.

Ma írnak, hogy ott vannak, rögtön elmegyek

férfjammal, mert büntelen meghalt a — Kovács István mások miatt.

Maradtam a tek. kir. Járásbíróság Urnak a legalázatosabb cigányonője. Összetett kezzel kérem intéskedését, mert nyughatatlan vagyok.

Tudósítom, hogy elengedte a bitang akasz-fákat!

Garé, 1903. június 5-én.

Petrovics Treszka
sátoros cigány.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Van szerencsém bejelenteni azon roszelekű — jóakaróimnak, kik rólam azt a hírt terjesztették, hogy f. hó 9-én öngyilkos lettem, illetve a Dunába ugrottam, hogy még jelenleg is a legnagyobb sajnálatukra élek és egyáltalán nem vagyok hajlandó a Dunába ugrani, csakis üdülés céljából.

Tisztelettel

Moder Dezső

a Dunába ugrott ember.

(*E rovatban közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk.)

BÁTA községben,

a rév és községháza közelében lévő

nagykorosma

bérbeadandó.

Bővebbet Krausz Pál vaskereskedőnél.

EGY RÖVID,

átjátszott zongora

megvételre kerestetik.

Czím: a kiadóhivatalban.

362. szám.
v. 1903.

Árverési hirdetés.

Alulírott kir. bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszem, miszerint néhai **Kohn Samuel** hagyatéka ügyében 1902. évi november hó 28-án leltározott és 1600 koronára becsült 265. és 266. számú férfi, a 86. és 123. számú női izr. templomi ülés az örökösök kérelmére nyilvános árverésben eladni fog.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbíróság 1902. ö. 445 9. sz. végzése folytán, az izraelita hitközség irodájában Baján leendő eszközzésére **1903. június hó 15-ik napjának d. u. 4-ik óráját** határidőül tűzöm ki és ahhoz venni szándékozókat oly megjegyzéssel

hívom meg, hogy ezen templomi ülőhelyek készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. A fenti szám alatt 1903. június hó 5-én kelt árverési hirdetmény hatályon kívül helyeztetik.

Kelt Baján, 1903. június hó 7-én.

Horánszky László
kir. bírósági végrehajtó.

260. szám.
v. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 1903. 4848. és 4849 számú végzése következtében, **Dr. Fischhof Zsigmond** ügyvéd által képviselt **Schulcz Ferencz** bajai lakos javára, **Ulakity József** és neje bajai lakosok ellen 550 K. és 150K. s jár. erejéig 1903. évi márczius hó 13-án foganatosított biztosítási végrehajtás útján felül foglalt és 2140 K.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 46. hajómalom és tartozékainak végrehajtást szenvedőket illető fele része nyilvános árverésben eladtnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbíróság 1903-ik évi V. 225/6. szmu végzése folytán, 700kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi márczius hó 1-ső napjától járó 69/0-0-0 kamatai és eddig összesen 166 kor. 40 fl.-ben biróilag már megállapított költségei erejéig, a baja-szent-istváni határban a Dunaparton leendő eszközzésére **1903. évi június hó 17-ik napjának délutáni 1/2 4 órája** határidőül kitéjtetik és ahhoz a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatják s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezek árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1903. évi május hó 31-ik napján.

Fehér Géza
kir. bírósági végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

Lövinger és Keppich cég és társainak — Lusztig Ignác elleni zárlat ügyében a bajai kir. járásbíróságnak 1903. V. 442/3. számú végzése folytán az alulírott zárgondnok ezennel közhírré teszi, miszerint a Baján, Szent-Antal utcában fekvő 252. ö. i. számú, ez előtt **Lusztig Ignác** néne majd **Lövinger és Keppich cég** és jelenleg **Diamant Lajos és neje** bajai lakosok tulajdonát képező egész ház, melletk helyiségek, a hozzá tartozó beltelekkel együtt **1903. június hó 18-ik napján d. u. 3 órakor Baján, Dr. Fischhof Zsigmond** ügyvédi irodájában megtartandó nyilvános árverés útján 1903. július 1-jől kezdve haszonbérbe fog adatni a legtöbbet ígérőnek. Bérbevevő köteles az árverés előtt bánatpénz fejében 20 koronát kezemhez letenni, és a bérösszeget — melybe a bánatpénz beszámítottatik, — a legnagyobb ígérlet elfogadása után nyomban a július havi és az augusztustól járó egy negyed évi — vagyis összesen 4 havi időtartamra előre nálam lefizetni, mert ellenesetben a bánatpénz elvesztése mellett karára és vesztélyére a bérlet nyomban újból fog másnak kiadatni.

Bérbevevő tartozik az épületet jó karban tartani, és a városi bérleti szabályrendeletet pontosan betartani, a szemét kihordási és kémény seprési díjjakat is fizetni a bérlet tartama alatt.

Baján, 1903. június hó 12-én.

Dujmovics István
zárgondnok.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.

KAZAL JÓZSEF
KÖNYVNYOMDÁJA BAJÁN, BÁRÓ EÖTVÖS JÓZSEF-UTCZA.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.

Mindennemű könyvnyomdai munkák a legszebb kivitelben elvállaltatnak u. m.:

könyvek, folyóiratok, ügyvédi- és kereskedelmi nyomtatványok.

NÉVJEGYEK.
ELJEGYZÉSI KÁRTYÁK.
SZÁMLÁK.

LAKODALMI MEGHIVÓK.
LEVÉLPAPIROK. FALRAGASZOK. LEVÉLBORITÉKOK.

KÖRLEVELEK.
GYÁSJELENTÉSEK.
ARJEGYZÉKEK.

Báli meghívók a legizlésesebb kivitelben olcsó áron készítettnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.

Hirdetések olcsó áron felvétetnek.
Községi nyomtatványok raktáron tartatnak.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.

Első es. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

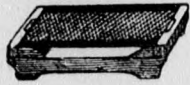
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120
(saját házában)

ARANYÉRMEKKEL KITÜNTETVE.

Főraktár WAGENBLATT FERENCZ festék-kereskedésében, BAJA „Központi Szálloda” épület.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézősegek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek mészből földíthatók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában kilonkint 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék szintisztaságát és tartósságát illeti azonos az olajfestekkel.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért. Mintakártya, ugyszintén utasítás kivanatra ingyen és bérmentve.

Itt az alkalom,

hogymindenki az egészségtelen, penészesedő szalmazsákját eldobhassa és helyébe **csékely 8 koronaért** egy kiváló erős, fakeretű

aczélsodrony ágybetétet

rendelhessem nálam, mely tartós és olcsó, szag- és feregmentes, ennél fogva egészséges. Az ágy belmérétének beküldése után, annak megfelelően szállítja a készítő:

ifj. UTRY PÁL, Baja.

Le Griffon

valódi francia szivarkapapír és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Menyasszonyi és lakodalmi

selyemszövetek földímulhatatlan nagy választékban. Legutolsó divatu zsánerek fehér-, fekete- és színesben, a legolcsóbb árakon, akár csak nagyban való vételnél: méterenként, magánosoknak is portó- és vámmentesen. Minták postaköltség nélkül. Levéldíj 25 fillér.

Selyemszövetgyár Union

GRIEDER ADOLF ÉS TÁRSA ZÜRICH P. 24.

kir. udvari szállítók

(SVAJ CZ.)

EGY JÓ HÁZBÓL VALÓ FIU TANULÓUL

felvétetik e lap kiadóhivatalában.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszér, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokba „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czegeggyessel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapeston.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Törlesztéses kölesönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a Bácskában 600 korona, 700 korona, sőt 800 korona is katasztrális holdanként.

Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrésze lesz megszavazva.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

SCHÄFFER VILMOS

bankigazgató

== SZEGEDEN. ==

Megbízható, szolid ügynökök alkalmaztatnak.

Egy pohár pilseni sör 22 fillér.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására juttatni, hogy

SZÁLLODÁMAT, KÁVÉHÁZÁMAT ÉS ÉTTERMEMET

NEMKÜLÖNBEN

KERTHELYISÉGEMET

ujjonnan, a legmodernebb stílusban berendeztem, azokat **új világitással** láttam el, egyszóval nem kiméltem sem költséget, sem fáradságot, hogy a mélyen tisztelt közönség éveken át élvezett kegyét a jövőben is kiérdemeljem. Ez a körülmény készítetett engem arra, hogy ismét egy — bizonyára tetszéssel találkozó újítással lépjek t. közönségünk elé. Ugyanis már a legközelebbi napokban kerül nálam kimérésre a világhírű

PILSENI SÖR

(ősforrás).

Hogy a kitünő sört mindig egyenlő hőmérséklet mellett szolgálhassam fel e czélra egy **amerikai jégsekrenyt** építettem s hiszem, hogy a t. cz. közönség engem ezen új vállalkozásomban is támogatni kegyeskedik, mert csakis így lehet módomban a legjobbat nyújtani. — Egyben van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy nálam naponta friss **villás reggeli** kapható s hogy minden igyekezetem odairányul, hogy **jó ételek** és **különleges italok** legmiltányosabb árak mellett való kiszolgálása által nagyrabecsült közönségünk teljes megelégedését érdemeljem ki.

Minél számosabb látogatásért eszedezve, maradtam kiváló tisztelettel

ZWEIG MÓR, szállodás.

Minden este a közkedvelt **DANKÓ GÁBOR FIAI** zenekara játszik.